

ԹԻԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ՍԿԻԶՔՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Քաճանայն ի յայն փեսո-նաԳրեալ պիւնին է-
րարաԺեալ պէտ-ս, ասասցէ.

Յանուն Հօր եւ Որդիայ եւ Հոգւոյն սրբոյ.
ամէն:

Վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին, Տէր, ըն-
կալ զաղաչանս մեր, եւ կեցո զմեզ:

Սպասա-որն. Սուրբ զԱստուածածինն եւ
զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ
Հայր ի յերկինս. զի կամեցեալ ողորմեսցի, եւ
գթացեալ կեցուցէ զարարածս իւր: Ամենա-
կալ Տէր Աստուած մեր կեցո եւ ողորմեա:

Քաճանայն. Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր
բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին,
անարատ ծնողի միածնի Որդւոյ քոյ, եւ աղա-
չանօք ամենայն սրբոյ քոյ, (եւ առուրս շնոր-
հիւ, կամ եւ որոց այսօր է յիշատակ) լուր մեզ
Տէր եւ ողորմեա, ներեա, քաւեա եւ թող
զմեզս մեր: Արժանաւորեա գոհութեամբ փա-
ռաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ սուրբ Հոգ-

ւոյդ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Չեռնամաճ խոնարհեալ առ խորանն.

Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ, եւ սրբուհոյ Աստուածածնին, եւ առաջի ամենայն սրբոց, եւ առաջի ձեր, Հա՛րք եւ եղբարք, զամենայն մեղս զորս գործեալ եմ: Քանզի մեղայ խորհրդով բանիւ եւ գործով եւ ամենայն մեղօք՝ զոր գործեն մարդիկ, մեղա՛յ, մեղա՛յ: Ազաչեմ զձեզ ինդրեցէք վասն իմ Աստուծոյ զթողութիւն:

Սպասա-որն. Ողորմեսցի քեզ Աստուած Հզօրն, եւ թողութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց, անցելոյն եւ այժմուս, եւ յառաջակայէն փրկեսցէ զքեզ, եւ Հաստատեսցէ յամենայն գործս բարիս, եւ Հանգուսցէ զքեզ ի Հանդերձեալ կեանս:

Քաճանայն. Ամէն:

Քաճանայն ո-ղղեալ խաչակնի՛եսցէ
զժողովո-րդն՝ ասելով.

Ազատեսցէ ☩ եւ զձեզ մարդասէրն Աստ-

ուած եւ թողցէ զամենայն յանցանա ձեր: Տա-
ցէ ժամանակ ապաշխարելոյ եւ գործելոյ զբա-
րիս: Ուղղեսցէ եւ զառաջիկայ կեանա ձեր,
չնորհօք սուրբ Հոգւոյն, Հզօրն եւ ողորմածն.
Եւ նմա փառք յաւիտեանա. ամէն:

Սպաստ-որն. Յիշեսցիր եւ զմեզ առաջի ան-
մահ գառինն Աստուծոյ:

Քահանայն. Յիշեալ լիցիր առաջի անմահ
գառինն Աստուծոյ:

Եպա յարեացէ զՍաղմոս ԽԲ. Կո-ն առ- Կո-ն:

Ացորդ. Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ,
առ Աստուած որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ:

Սպաստ-որն. Դատ արա ինձ, Աստուած, եւ
իրաւ արա ինձ ի դատաստանի իմում:

Քահանայն. Յազգէ որ ոչ է սուրբ, ի մար-
դոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս:

Սպաստ-որն. Դու Աստուած Հզօրիչ իմ ես,

ընդէ՛ր մտուցար զիս. ընդէ՛ր տրտում՝ գնամ՝
եւ ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Քա՛հանայն. Առաքեա Տէր զոյս քո եւ
զճշմարտութիւն քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ
եւ Հանցեն զիս ի լեառն սուրբ եւ ի յարկս քո:

Սպասա՛ւորն. Մտից առաջի սեղանոյ Աս-
տուծոյ, առ Աստուած որ ուրախ առնէ զման-
կութիւն իմ:

Քա՛հանայն. Խոստովան եղէց քեզ օրհնու-
թեամբ, Աստուա՛՛ծ Աստուած իմ:

Սպասա՛ւորն. Արդ՝ ընդէ՛ր տրտում՝ եւ
անձն իմ, կամ ընդէ՛ր խռովես զիս. յուսա առ
Աստուած, խոստովանես նմա, փրկիչ երեսաց
իմոց Աստուած է:

Քա՛հանայն Գեառնա՛հրէսցե պի՛նէն է- կայցե
Յեռնամա՛ջ.

Փառք Հօր եւ Որդի՞ւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ:

Ադասա-որն. Աժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն: Եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեսցուք: Օրհնեսցուք զՀայր
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ արժա-
նի արար զմեզ կալ ի տեղոջ փառաբանու-
թեան, եւ երգել զերգս Հոգեւորս: Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր, կեցո եւ ողորմեա:

Քահանայն Գարաթեալ զՅեո-ս՝ ելցէ ընդ աս-
տիճանս, եւ Համբո-րեացէ զսեղանն ասելով.

Ի յարկի սրբութեան եւ ի տեղոջ փառա-
բանութեան, Հրեշտակաց բնակարանիս եւ
մարդկան քաւարանիս. առաջի աստուածըն-
կալ եւ պայծառացեալ սուրբ նշանացս եւ
սուրբ սեղանոյս, խոնարհեալ երկիւղիւ երկիր
պագանեմք. զսուրբ, զհրաշալի եւ զյաղթող
Տէրութիւնդ քո

Կամ Յայտնութիւնդ եւ Մկրտութիւնդ քո

Կամ Գալուստդ քո քառասնօրեայ ի
տաճարն

Կամ Մարդեղութիւնդ քո, ի տօնի Աւետման
Մօր քոյ եւ Կուսի

Կամ Գալուստդ քո (յԵրուսաղէմ)

Կամ Յարութիւնդ քո

Կամ Համբարձումդ քո

Կամ Գալուստ Հոգւոյդ Սրբոյ

Կամ Տէրութիւնդ Ամենասուրբ Երրորդութեանդ

Կամ Պայծառակերպութիւնդ քո

Կամ Գալուստդ քո, ի Փոխումն Մօր քո եւ Կուսի

Կամ Տէրութիւնդ քո, ի տօնի Ծննդեան Մօր քո եւ Կուսի

Կամ Յարութիւնդ քո, ի տօնի Ծննդեան Մօր քո եւ Կուսի

Կամ Խաչդ քո

Կամ Տէրութիւնդ քո, ի տօնի Ընծայման Մօր քո եւ Կուսի

Կամ Յարութիւնդ քո, ի տօնի Ընծայման Մօր քո եւ Կուսի

Կամ Յարութիւնդ քո, ի տօնի Անարատ Յղութեան Մօր քո եւ Կուսի

Կամ Յայտնութիւնդ քո ի տօնի Անարատ Յղութեան Մօր քո եւ Կուսի

Կամ Ծնունդ քո

օրհնեմք եւ փառաւորեմք: Եւ քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն եւ զփառս ընդ Հօր եւ ընդ Հոգւոյդ սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԸՆԾԱՅՈՒՄՆ

Սպասա-որն. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք. ընկալ, կեցո եւ ողորմիա:

Քաճանայն Բացեալ զսկիւն՝

Խաչակնիկեացէ զնշխարն ասելով.

Քաճանայն. Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ ՈրդՅւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Եւ ասա դիցէ ի վայր զմաղղմայն, ասելով ի Ժաշո-կ.

Յիշատակ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եպա մաղբեալ զԲաթակն, խաճանայն եկեացէ

ի յախ եղջիբ-ը սեղանոյ: Ապաստ-որն մարտ-ացե
զժամանոց Գին-ոյ: Քաճանայն խաշանիշ արկցե
ի սկիճն զԳինինն ասելով:

*Յաղագս յիշատակի փրկագործ սնօրէնու-
թեան Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յիսուսի
Քրիստոսի:*

Եկեալ ի միջարեղի սեղանոյ, մախրեացե զներ-
էին շրթո-նս բաժակին, ե- եղեալ զմաղղմայն ի
վերայ սկճոյ՝ խաշանէեացե ե- նո-իրեացե, ե-
ապա յե-ացո-ացե զնշան խաշի, ասելով:

Աստուած, Աստուած մեր, որ զերկնաւոր
Հացդ, զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս, զկերա-
կուրդ ամենայն աշխարհի առաքեցեր փրկիչ
եւ կեցուցիչ եւ բարերար, օրհնել եւ սրբել
զմեզ: Ինքնին դու Տէր օրհնեա թ եւ այժմ՝ զա-
ռաջադրութիւնս զայս: Ընկալ զսա յերկնային
քո սեղանդ: Յիշեա որպէս բարերար եւ մար-
դասէր զմատուցողս եւ վասն որոց մատուցա-
նի: Եւ զմեզ անդատապարտ պահեա ի քահա-
նայագործութիւն աստուածային խորհրդոց
քոց: Չի սուրբ եւ փառաւոր է ամենապատիւ
մեծվայելչութիւն փառացդ Հօր եւ Որդ^Յւոյ եւ

*Հողւոյդ սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:*

Եստե՛ն խաշակնէեացէ պընժայն՝ ասելով.

*Հողին սուրբ եկեացէ ի քեզ, եւ զօրութիւն
Բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ քո:*

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Եպա խահանայն համբո՛րեալ պեղանն՝ ի
յայն տեառնադրեացէ պընէն:

*Օրհնեալ թագաւորութիւն Հօր, Որդ^Յւոյ
եւ Հողոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն:*

Ե- յեռնամաժ ասասցէ պժամամո՛ր ասոր
պարշաճի.

*Սպասա՛որն. Եւ ես խաղաղութեան զՏէր
աղաչեսցուք. ընկալ կեցո՛ւ եւ ողորմեա:*

Քաճանայն ԳեառնաԳրեալ զինին՝ Դարձցի
է- Խաչակնիւնցէ զԺողովո-րդն.

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդ^Յւոյ եւ
Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն Յ ամենեցուն:

Սպասա-որն. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Քաճանայն. Աստուծոյ Երկրպագեսցուք:

Սպասա-որն. Առաջի քո, Տէր:

Քաճանայն Գարաթեալ զՅե-ս
ասացէ.

Տէր Աստուած մեր, որոյ կարողութիւնդ
անքնին է, եւ փառքդ անհասանելի, որոյ ողոր-
մութիւնդ անչափ է, եւ գթութիւնդ անբաւ:
Դու ըստ առատ մարդասիրութեան քում,
նայեա ի ժողովուրդս քո եւ ի տաճարս յայս
սուրբ: Եւ արա ընդ մեզ եւ ընդ աղօթակիցս
մեր առատապէս զողորմութիւն քո եւ զգթու-
թիւն: Զի քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ

պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն:

Ի ԶաԶԳ-Կ.

Որ Հասարակաց զայս եւ միաձայն մեզ
ամենեցուն ուսուցեր աղօթել, եւ զերկուց եւ
զերից միաձայնելոց յանուն քո զինդրուածս
պարգեւել խոստացար: Դու եւ այժմ զծառա-
յից քոց զինդրուածս՝ առ ի յօգուան կատա-
րեա, շնորհելով յայսմ յաւիտենիս զգիտու-
թիւն քումդ ճշմարտութեան, եւ ի Հանդեր-
ձեայն զկեանսն յաւիտենականսն պարգեւե-
լով: Չի բարերար եւ մարդասէր ես Աստուած.
եւ քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պա-
տիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Տէր Աստուած մեր, որ կարգեցեր յերկինս
զդասս եւ զինուորութիւնս Հրեշտակաց եւ
Հրեշտակապետաց ի սպասաւորութիւն փա-
ռաց քոց: Արա այժմ ընդ մուտս մեր մտանել
եւ սրբոց Հրեշտակաց, եւ լինել պաշտօնակից
մեզ եւ փառաբանակից քումդ բարերարու-
թեանդ:

ԵՐԵՔՍՐԲԵԱՆ ԵՐԳ

Չէո-նանաճ ի Յայն.

Չի քո է կարողութիւն եւ զօրութիւն եւ
փառք յաւիտեանս. ամէն:

Սպասա-որն. Պուսիս' ամէ:

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ Հզօր, սուրբ եւ
անմահ,

Կամ որ խաչեցար վասն մեր,

Կամ որ յարեար ի մեռելոց,

Կամ որ ծնար եւ յայտնեցար,

Կամ որ մարմնացար վասն մեր,

Կամ որ եկիր եւ գալոցդ ես,

Կամ որ Համբարձար փառօք առ Հայր,

Կամ որ եկիր եւ Հանգեար յառաքեալն,

Կամ որ յայտնեցար ի Թաբոր լերինն,

Կամ որ եկիր ի փոխումն Մօր քոյ եւ Կու-
սի,

ողորմեաց մեզ (երիցս):

Քաճանայն ի շաշո-կ.

Աստուած սուրբ, որ ի սուրբս Հանգուցեալ էս, եւ երեքսրբեան ձայնիւ սերովբէք գովեն զքեզ, եւ քերովբէք փառաբանեն, եւ ամենայն երկնային զօրութիւնքն քեզ երկիր պագանեն:

Որ ի չգոյէ ի գոյ ածեր զամենայն արարածս: Որ արարեր զմարդն ըստ պատկերի քում էւ նմանութեան, եւ ամենայն շնորհիւ քով զնա զարդարեցեր, եւ ուսուցեր ինդրել զիմաստութիւն եւ զգգօնութիւն. եւ ոչ անտես արարեր զմեղուցեալն, այլ եղեր ի վերայ նորա զապաշխարութիւն փրկութեան:

Որ արժանի արարեր զմեզ զնուաստացեալ եւ զանարժան ծառայքս քո ի ժամուս յայսմիկ կալ առաջի փառաց սրբութեան սեղանոյ քոյ, եւ զօրինաւոր երկրպագութիւն եւ զփառաբանութիւն մատուցանել քեզ:

Դու Տէր, ընկա՛լ ի բերանոյ մեղաւորացս զերեքսրբեան օրհնութիւնս, եւ պաճեա՛ զմեզ քոյին քաղցրութեամբդ:

Թող մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ եւ զակամայ: Սրբեա զՀոգի, զմիտս եւ զմարմինս մեր. եւ շնորհեա ի սրբութեան պաշտել զքեզ զամենայն աւուրս կենաց մերոց. բարե-

խօսութեամբ սրբուհոյ Աստուածածնին եւ ամենայն սրբոց քոց, որք յաւիտենից քեզ բարեհաճոյացան:

Չի սուրբ ես, Տէր Աստուած մեր, եւ քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Բազկադարաձ.

Տէր Աստուած մեր, զբազկատարած զաղաչանս ծառայից քոց վերընկալցիս, եւ ողորմեսցիս ըստ մեծի ողորմութեան քում: Չգթութիւն քո առաքեա ի վերայ մեր եւ ամենայն ժողովրդեանս, որք ակն ունին առ ի քէն առատ ողորմութեանդ:

Ձեռնամաձ ի Յայն.

Չի ողորմած եւ մարդասէր ես, Աստուած գոյով, եւ քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԸՆԹԵՐՅՈՒՄ ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՅ

Ըստպէսլ ըստ խորհրդոյ առն Սաղմոսն,

ընթերցողի պարտան առաջելան է- ապա պա-
-ռ-ր պարշաճի պլելլո-իա :

Ապաստ-որն. Ալլուիա, Օրթի:

Քաճանայն դարձեալ՝ խորհրդապետերի-ն
խաշանելեպէ պոռոզոլո-րդն.

Խաղաղութիւն ✕ ամենեցուն:

Ապաստ-որն. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Քաճանայն. Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ
(Մատթէոսի կամ Մարկոսի կամ Ղուկասու
կամ Յովհաննու):

Ապաստ-որն. Փառք քեզ, Տէր Աստուած
մեր: Պաշտուէ: Ասէ Աստուած:

Քաճանայն պետեանադրեալ պինին, ընթերցողի
պա-եպարանն, է- յա-արտելն Համբո-րեալ է-

խօսեալ՝ դարձցի առ խորանն :

Սպասա-որն. Փառք Քեզ, Տէր, Աստուած
մեր:

Բաճանայն եղեալ զխորհրդապետսն յառա-
ջին պեղո-ոջ, յեռնամաշ, առասցէ ի Յայն.

ՀԱՒԱՏԱՄՔ

Հաւատամք ի մի Աստուած Հայրն ամենա-
կալ, յարարիչն երկնի եւ երկրի՝ երեւելաց եւ
աներեւոյթից:

Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս, Որդին
Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին,
այսինքն յեւոյթենէ Հօր:

Աստուած յԱստուծոյ, լոյս ի լուսոյ, Աս-
տուած ճշմարիտ, յԱստուծոյ ճշմարտէ, ծնունդ
եւ ոչ արարած:

Նոյն ինքն ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն
ինչ եղել յերկինս եւ ի վերայ երկրի՝ երեւելիք
եւ աներեւոյթք:

Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն մերոյ
փրկութեան, իջեալ ի յերկնից՝ մարմնացաւ,
մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մարիա-
մայ սրբոյ Կուսէն՝ Հոգւովն Սրբով: Որով էառ

մարմին, Հոգի եւ միտս, եւ զամենայն որ ինչ է
ի մարդ, ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք:

Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ
աւուր յարուցեալ, ելեալ ի յերկինս նովին
մարմնովն, նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Գալոց է
նովին մարմնովն եւ փառօք Հօրի դատել
զկենդանիս եւ զմեռեալս: Որոյ թագաւորու-
թեանն՝ ոչ գոյ վախճան:

Հաւատամք եւ ի սուրբ Հոգին՝ յանեղն եւ
ի կատարեալն: Որ խօսեցաւ յօրէնս եւ ի մար-
գարէս եւ Աւետարանս: Որ էջն ի Յորդանան,
քարոզեաց յառաքեալսն եւ բնակեցաւ ի
սուրբն:

Հաւատամք եւ ի մի միայն յընդհանրական
եւ յառաքելական սուրբ Եկեղեցի: Ի մի
մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, ի քաւութիւն
եւ ի թողութիւն մեղաց: Ի յարութիւն մեռելոց:
Ի դատաստանան յաւիտենից, Հոգւոց եւ
մարմնոց: Յարքայութիւնն երկնից: Եւ ի
կեանան յաւիտենականս:

Եւ Համբողջեալ զսէղանն՝ Կեանաճրեացել
զինչն, ասելով.

Իսկ մեք փառաւորեսցուք, որ յառաջ քան
զյաւիտեանս, երկիր պագանելով սրբոյ Եր-

րորդութեանն եւ մի աստուածութեանն Հօր
եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Տարածեալ յեւօք ասասցէ
ի շաշոնկ.

Տէր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ
մեծդ ես ողորմութեամբ, եւ առատ պարգեւօք
բարերարութեան քոյ: Որ դու քոյին կամաւ ի
ժամուս յայսմիկ Համբերեցեր չարչարանաց,
խաչի, եւ մահոն՝ յաղագս մեղաց մերոց. եւ
պարգեւեցեր առատապէս զպարգեւս Հոգ-
ւոյդ սրբոյ երանելի առաքելոցն: Հաղորդս
արա եւ զմեզ Տէր, աղաչեմք զքեզ՝ աստուա-
ծային պարգեւացդ, թողութեան մեղաց եւ ըն-
դունելութեան Հոգւոյդ սրբոյ:

Եպա ի յայն յեւնամաթ, ե- դարձեալ՝ խա-
չանիկեացէ զժողովո-րդն.

Որպէս զի արժանաւորք եղիցուք գոհու-
թեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր եւ ընդ
սրբոյ Հոգւոյդ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն թ ամենեցուն:

Սպասա-որն. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Քաճանայն. Աստուծոյ Երկրպագեսցուք:

Սպասա-որն. Առաջի քո, Տէր:

Եպա Կարաժեալ զՅէո-ս.

Խաղաղութեամբ քով, Քրիստոս փրկիչ մեր, որ ի վեր է քան զամենայն միտս եւ զբանս, ամրացո զմեզ եւ աներկիւղ պահեա յամենայն չարէ: Հաւասարեա զմեզ ընդ ճշմարիտ Երկրպագուս քո, որք Հոգւով եւ ճշմարտութեամբ քեզ երկիր պագանեն: Վասն զի ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Տեառ-նաԳրե-ոցէ զԻնձն.

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս թ Քրիստոս:

Սպասա-որն. Ամէն:

Բաճանայն կողմնակի դարձեալ՝ խաշակնչեացե
ցե զժողովո՞րդն.

Տէր Աստուած օրհնեսցէ զամենեսեանդ:

Սպասա՞որն. Ամէն:

ՀԱՒԱՏԱՅԵԼՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳ

Բացաճլո՞խ է՝ յեռնամաժ խոնարհեցո՞ւն
ցեալ զճլո՞խն, զյեռնս յեցո՞ւնցե ի թնօր սեղան
նոյն է՝ աղօթեացե ի թաթո՞ւն.

Ոչ որ արժանի է յըմբոնելոցս մարմնաւոր
ախտիք եւ ցանկութեամբ մատչել ի սեղան
քո, կամ սպասաւորել արքունական փառաց
քոյ. քանզի պաշտել զքեզ՝ մեծ եւ ահաւոր
երկնաւոր զօրութեանցդ իսկ է: Սակայն վասն
անչափ բարերարութեան քոյ, անպարագրելի
Բանդ Հօր, եղեր մարդ, եւ քահանայապետ
մեր երեւեցար: Եւ իբր Տէր ամենեցուն՝ այսմ
սպասաւորութեան եւ անարիւն զենման զքա
հանայութիւն աւանդեցեր մեզ: Վասն զի դու
ես Տէր Աստուած մեր, որ տիրես երկնաւորաց
եւ երկրաւորաց: Որ ի վերայ քերովբեական

աթոռոյ բազմիս, սերովբէից Տէր եւ Թագաւոր Իսրայէլի: Որ միայն սուրբ ես, եւ ի սուրբս Հանգուցեալ: Աղաչեմ գրեզ, միայն բարերար, նայեա յիս ի մեղուցեալ եւ յանպիտան ծառայս քո, եւ սրբեա զՀոգի եւ զմիտս իմ յամենայն պղծութենէ չարին: Եւ բաւականացո զիս զօրովեամբ սուրբ Հոգւոյդ, որ զգեցեալ եմ գրահանայականս շնորհ, կալ առաջի սրբոյ սեղանոյս, եւ քահանայագործել գրո անարատ մարմինդ եւ զպատուական արիւնդ:

Առաւել եւս խոնարհեացի

Երկրպագո-թեամբ.

Քեզ խոնարհեցուցեալ զպարանոցս իմ, մաղթեմ՝ մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, եւ մի՛ մերժեր զիս ի ծառայից քոց:

Վերացո-ցեալ զժողն եւ զկաթարիշն, եւ կալեալ զակեհն նո-իրեացէ.

Այլ արժանի արա մատուցանել քեզ զընծայս զայս՝ յինէն ի մեղուցեալ եւ յանարժան

ծառայէս քումմէ: Վասն զի դու ես՝ որ մատուցանես եւ մատչիս եւ ընդունիս եւ տաս, Քրիստոս Աստուած մեր: Եւ քեզ փառս մատուցանեմք, Հանդերձ անսկիզբն Հարբդ, եւ ամենասուրբ եւ բարերար Հոգւովդ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԸՆԾԱՅԱԲԵՐՈՒՄՆ

Եպօս դիցե զմառչմայն առաջի ի-ր, ե- զկա-
փարիշն աշցե ի վերայ Բաժակին, ե- լո-ասացի
չՅեո-ս ի Յախ եղջեր սեղանոյ, ասելով.

Լուսցայց սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ շուրջ
եղէց զսեղանով քով:

Բազկարարա՞ աասացե զաղօրն.

Տէր Աստուած զօրութեանց եւ արարիչ
ամենայն լինելութեանց, որ յանելութենէ
զբնասս ի ցուցակութիւնս ածեալ գոյացուցեր:
Որ եւ զմեր զհողեղէն բնութիւնս այսպիսի
աշաւոր եւ անպատում խորհրդոյ կարգեցեր
սպասաւորս: Դու Տէր՝ որում պատարագեմք
զպատարագիսս, ընկալ առ ի մէնջ զառա-

Ճաղրութիւնս զայս: Եւ աւարտեա զսա ի
խորհրդ-բղականութիւն մարմնոյ եւ արեան
Միածնի քոյ: Դեղ թողութեան մեղաց պար-
գեւեա ճաշակողացս զհացս զայս եւ զբա-
ժակս:

Ձեռնամաշ ի Յայն.

Հսորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն
մերոյ եւ փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, ընդ
որում քեզ Հօր՝ միանգամայն եւ Հոգւոյդ
սրբոյ՝ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պա-
տիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Համբողջեալ զսեղանն խաչակնի՛եացէ զԺողո-
վո՛րդն.

Խաղաղութիւն ✠ ամենեցուն:

Սպասա՛որն. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Քա՛հանայն. Աստուծոյ երկրպագեսցուք:

Սպասա՛որն. Առաջի քո Տէր:

Քաճանայն Յեռնամաջ ասասցէ.

Ողջոյն տուք միմիանց, ի Համբոյր սրբութեան: Եւ որք ոչ էք կարող Հաղորդել աստուածային խորհրդոյս եւ առ դրունս էք, աղօթեցէք:

Սպասա-որն. Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեսցի,

Որ Էնն Աստուած աստ բազմեսցի:

Խաղաղութեան ձայն Հնչեցաւ,

Սուրբ ողջունիս Հրաման տուաւ:

Եկեղեցիս մի անձն եղել,

Համբոյրս յօդ լրման տուաւ:

Թշնամութիւնն Հեռացաւ,

Սէր ընդՀանուրս սփռեցաւ:

Քաճանայն ցարաջեալ գլխոս.

Ահի կացցուք, Երկիւղիւ կացցուք, բարուք կացցուք, եւ նայեցարուք զգուշութեամբ:

Սպասա-որն. Առ քեզ, Աստուած:

Քաճանայն. Պատարագ Քրիստոս մատչի
Գառն Աստուծոյ:

Սպասաս-որն. Ողորմութիւն եւ խաղաղութիւն եւ պատարագ օրհնութեան:

Քաճանայն Գեառնաճրէացե պինկն, Ե- յեռնամաթ կողմնակի դարձեալ՝ խաշակնկէացե պժողովո-րդն.

Շնորհք, սէր եւ աստուածային սրբարար զօրութիւնն Հօր եւ Որդ^Յւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, եղիցի ընդ ձեզ ^Յ ընդ ամենեսեան:

Սպասաս-որն. Ամէն. եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Քաճանայն Գարաթեալ պչեոս՝ ամբարձցե պաշս ի խաշելո-թի-նն՝ յասելն միայն.

Ի վեր ընծայեցուցէք զմիտս ձեր աստուածային երկիւղիւ:

Սպասաս-որն. Ոնիմք առ քեզ, Տէր ամենակալ:

Քաճանայն. Եւ գոհացարուք զՏեառնէ բորով սրտիւ:

Սպասաս-որն. Արժան եւ իրաւ:

ՆԱԽԱՄՈՒՏ ԿԱՆՈՆԻ

Քաճանայն Յեռնամաթ աղօթեացէ

ի Չաճոկ.

Արժան է ստուգապէս եւ իրաւ ամենայորդոր փութով միշտ երկիր պագանելով փառաւորել զքեզ, Հայր ամենակալ: Որ քոյին անզննելի եւ արարչակից Բանիւղ՝ զանիծիցն բարձեր զկրճիմն: Որ ժողովուրդ ինքեան առեալ զեկեղեցի՝ սեպհականեաց զհաւատացեալս ի քեզ: Եւ զննելի բնութեամբ ըստ ի Կուսէն տնտեսութեան Հաճեցաւ բնակել ի մեզ: Եւ նորագործ աստուածապէս ճարտարապետեալ զերկիրս երկին արար: Վասն զի որում ոչն Հանդուրժէին առաջի կալ զուարթնոցն ջոկք՝ զարհուրեալք ի փայլակնացայտ եւ յանմատոյց լուսոյ աստուածութեանդ, եղեալ այդպիսիդ մարդ յաղագս մերոյ փրկութեան, շնորհեաց մեզ ընդ երկնայինսն պարել զհոգեղէն պարս:

Չերկոսին Յեռնա եղեալ ի ղերայ սկսոյ ասացե

ի Յայն.

Եւ ընդ սերովբեան եւ ընդ քերովբեան միա-

ձայն սրբասացութեամբ յօրինել նուագս, եւ
Համարձակապէս գոչելով աղաղակել ընդ նո-
սին եւ ասել.

ՉՅէոս շո-րջ աշեալ զընթացի-է, Յէոնամաթ
խոնարհեալ՝ ասասցէ.

Սուրբ, սուրբ, սուրբ, Տէր զօրութեանց, լի
էն երկինք եւ երկիր փառօք քո, օրհնութիւն ի
բարձունս: Օրհնեա՛լ որ եկիր եւ գալոցդ ես
անուամբ Տեառն. ովսաննա ի բարձունս:

ԿԱՆՈՆ

Երիցս խաչակնիւնցէ ի վերայ ընթացից ե-
բազկաբարաթ աղօթեացէ ի թաթո-կ.

Սուրբ Ռ, սուրբ Ռ, սուրբ Ռ եւ ճշմարտա-
պէս եւ ամենասուրբ. եւ ո՛վ որ պանծասցի բո-
վանդակել բանիւ զքո ի մեծ զանբաւ բարեգո-
րովութեանդ զեղմունս: Ար եւ անդէն իսկ ի
նախնուան զանկեալն ընդ մեղօք՝ զանազան
եղանակօք խնամեալ սիտիեցեր՝ մարգարէ-
իւք, օրինացն տուչութեամբ, քաւանայու-
թեամբ եւ ստուերակերպ երնջոցն մատուց-
մամբ: Իսկ ի վախճան աւուրցս այսոցիկ զբո-

վանդակ իսկ զպարտեաց մերոց խզեալ զդատակնիք, ետուր մեզ զՌուդիդ քո միածին պարտապան եւ պարտս, զենումն եւ օծեալ, գառն եւ երկնաւոր Հաց, քահանայապետ եւ պատարագ: Վասն զի ինքնդ է բաշխող, եւ նոյն ինքն բաշխի ի միջի մերում միշտ անծախապէս: Վասն զի եղեալ Հաւաստեալ եւ առանց ցնորից մարդ, եւ անշփոթ միաւորութեամբ մարմնացեալ Պատուածածին եւ ի սուրբ Կուսէն Մարիամայ: Ճանապարհորդեաց ընդ ամենայն կիրս մարդկային կենցաղոյս առանց մեղաց, եւ յաշխարհակեցոյց եւ յառիթն փրկութեան մերոյ եկեալ կամաւ ի խաչն:

ՍՐԲԱԳՈՐԾՈՒՄ

Ըստէն պարապէսցի վայր մի ի Հոգե-որ խորհրդաթո-րեի-նս. ապա առեալ զնշխարն խաչակնէսցէ, ե-ամբարձցէ զաշ-որն ի խաչելո-րեի-ն՝ ասելով ի թաթո-կ.

Առեալ զՀացն՝ ի սուրբ, յաստուածային, յանարատ եւ ի պատուական ձեռս իւր. օրհ ճ նեաց, գոհացաւ, եբեկ, ետ իւրոյն՝ ընտրեալ, սուրբ եւ բազմեալ աշակերտացն՝ ասելով.

Երկո՛վո-մբ՛ի յե-օ՛ի կալեալ զնշխարն՝ կորաս-
ցի սակա-իկ մի, ե- ասասցե ի Յայն.

Առէք կերէք.

ԱՅՍ Է ՄԱՐՄԻՆ ԻՄ,

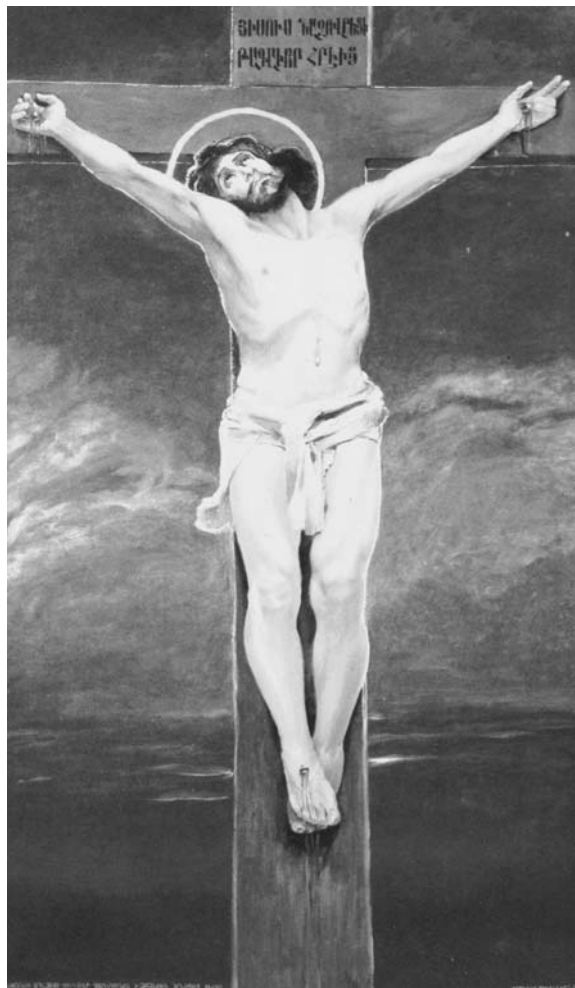
*որ վասն ձեր եւ բազմաց բաշխի, ի քառու-
թիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:*

Սպասա-որն.- Ամէն:

Քաճանայն եղեալ զսո-րբ մարմինն ի
մաղպմայն՝ շո-նր կրկնեացե. ապա բացեալ զբա-
ժակն ե- կալեալ՝ խաշակնի՛եացե, ե- ասասցե ի
ժաժո-կ.

*Նոյնպէս եւ զբաժակն առեալ, օրհճ՝ նեաց,
գոհացաւ, էարբ, ետ իւրոյ՝ ընտրեալ, սուրբ եւ
բազմեալ աշակերտացն՝ ասելով.*

Երկո՛վո-մբ՛ի յե-օ՛ի կալեալ զակեճն ե- կո-
րացեալ սակա- ինչ, ասասցե ի Յայն.

Արբէ՛ք ի սմանէ ամենեքեան.

ԱՅՍ Է ԱՐԻԻՆ ԻՄ
ՆՈՐՈՅ ՈՒԽՏԻ,

որ յաղագս ձեր եւ բազմաց Հեղանի, ի
քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Սպասա՛որն. Ամէն:

Բաւանայն եղեալ զհիւճն ի վայր՝ շոնոր
կրկնեացէ. եւ առեալ զմաղզմայն՝ դիցէ ի վերայ
Բաթակին, ասելով ի շաշոնկ.

Եւ զսոյն միշտ իւր յիշատակ առնել պա-
տուիրան աւանդեաց մեզ բարերար Որդիդ քո
Միածին: Եւ իջեալ ի ստորին վայրս մաշու
մարմնովն՝ զոր ի մերմէս ընկալաւ յազգակ-
ցովթենէ: Եւ զնիգս դժոխոցն աղարտեալ Հզո-
րեղապէս, զքեզ միայն ծանոյց մեզ ճշմարիտ
Աստուած, զԱստուածդ, կենդանեաց եւ մեռե-
լոց:

Երկո՛ղոմբէ՛ յեոօ՛ղ Բարձրացո՛ցեալ դոյզն
ինչ զնոներան, յեացո՛ացէ նո՛ղօղ զնշան խաշի
ի վերայ մարմնակալին՝ ասելով.

Եւ արդ՝ մէք, Տէր, ըստ այսմ Հրամանատրութեան յառաջ բերեալ զայս խորհուրդ փրկական մարմնոյ եւ արեան Միածնի. քոյ, յիշեմք զդորա՝ որ վասն մեր զփրկագործ չարչարանն, զկենդանատու խաչելութիւնն, զերեքօրեայ զժաղումն, զերանելի յարութիւնն, զաստուածապէս Համբարձումն, զնստելն ընդ աջմէ քո, Հայր, զահաւոր եւ զփառաւորեալ զմիւսանգամ գալուստն խոստովանիմք եւ օրհնեմք:

ՆՈՒԻՐՈՒՄՆ

Ընթացեացէ ի Յայն.

Եւ զքոյս ի քոյոցս քեզ մատուցանեմք, ըստ ամենայնի եւ յաղագս ամենեցուն:

Սպասուորն. Յամենայնի օրհնեալ ես Տէր, օրհնեմք զքեզ, գովեմք զքեզ, գոհանամք զքէն, աղաչեմք զքեզ, Տէր Աստուած մեր:

Քահանայն եղեալ զպիկհն ի վայր ե-

զմաղզմայն՝ կափոսցէ զբաժակն, է- շոնր
կրկնեալ՝ Գարաթեացէ զՅեոս է- աղօթեացէ ի
ՉաՉո-կ.

Չքեզ արդարեւ, Տէր Աստուած մեր, գո-
վեմք եւ զքէն գոհանամք Հանապագ: Որ զանց
արարեր զմերով անարժանութեամբս, այսպի-
սի ահաւոր եւ անպատում խորհրդոյ կարգե-
ցեր սպասաւորս: Ոչ յաղագս մերոյ ինչ բարե-
գործութեան՝ յորոց յոյժ թափուր եմք եւ միշտ
ունայն գտանիմք Հանապագ: Այլ ի քո բազմա-
զեղ ներողութիւնդ ցանկ ապաւինեալ՝ Հա-
մարձակիմք մերձենալ ի սպասաւորութիւն
մարմնոյ եւ արեան Միաճնի քոյ Տեառնդ մե-
րոյ եւ փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի, որում
վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԶՅեոս շո-րջ աժեալ զընժայն-ի, կողմնակի
Դարձեալ՝ իաշակնիէացէ զժողովո-րոյն ի Յայն.

Խաղաղութիւն ✕ ամենեցուն:

Սպասա-որն. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Բաւանայն. Աստուծոյ երկրպագեսցուք:

Սպասաս-որն. Առաջի քո, Տէր:

Բաճանայն էրիցս Ըամբո-րէսցէ զսէղանն՝
ասելով ի Ժաժո-կ.

Երկիր պագանեմք եւ աղաչեմք եւ
խնդրեմք ի քէն, բարերա՛ր Աստուած, առա-
քեա ի մեզ եւ յառաջի եղեալ յընծայս յայս՝
զմշտնջենաւորակից քո եւ զէակից սուրբ Հո-
գիդ:

Արով զՀացս օրհ ճ նեալ՝ մարմին ճշմար-
տապէս արարեր Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յի-
սուսի Քրիստոսի:

Եւ զբաժակ օրհ ճ նեալ՝ արին ստուգա-
պէս արարեր Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յիսու-
սի Քրիստոսի:

Արով զՀաց եւ զգինի օրհ ճ նեալ՝ մարմին
եւ արին ճշմարտապէս արարեր Տեառն մե-
րոյ եւ փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:

Բարձրացո-ցանելով զնո-էրսն՝

ասասցէ ի յայն.

Արպէս զի եղիցի սա ամենեցուն մեզ մեր-
ձեցելոցս՝ յանդարտապարտութիւն, ի քառու-
թիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Սպասանորն. Ամէն:

Քաճանայն եղեալ ի վայր զնո-էրան՝ կա-
փո-սցէ զբաժանն ե- թո-նր կրկնեացէ, ե- րա-
թեալ զՅե-ո՝ ասացէ ի թաթո-կ.

Սովաւ շնորհեա զսէր, զհաստատութիւն եւ
զրդձալի զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի,
սրբոյ եկեղեցւոյ եւ ամենայն ուղղափառ
եպիսկոպոսաց, քաճանայից, սարկաւագաց,
թագաւորաց աշխարհի, իշխանաց, ժո-
ղովրդոց, ճանապարհորդելոց, նաւելոց, կա-
պելոց, վտանգելոց, աշխատելոց եւ որք ի պա-
տերազմունս բարբարոսաց:

Սովաւ եւ օդոց շնորհեա զբարեխառնու-
թիւն եւ անդոց զպտղաբերութիւն, եւ ախտա-
ցելոց ի պէսպէս ցաւ՝ փութապէս զառողջու-
թիւն:

Սովաւ հանգո զամենեսեան յառաջագոյն ի
Քրիստոս զննջեցեալն՝ զեպիսկոպոսունս,
զերիցունս, զսարկաւագունս եւ զբնաւ ուխտ

եկեղեցւոյ քում սրբոյ, եւ զամենեսեան՝ ողբ
յաշխարհական կարգէ՛ զարս եւ զկանայս Հա-
ւատով վախճանեալս:

Ի յայն.

Ընդ որս եւ մեզ այց արասցեն՝ բարերար
Աստուած, աղաչեմք:

Ապաստ-որն. Յիշեա Տէր եւ ողորմեա:

Քաճանայն. Աստուածածնին սրբոյ Կուսին
Մարիամու եւ Յովհաննու Մկրտչին, Ստե-
փանոսի Նախավկային, եւ սրբոյ Հօրն մերոյ
Գրիգորի Լուսաւորչին եւ ամենայն սրբոց,
եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս աղա-
չեմք:

Ապաստ-որն. Յիշեա Տէր եւ ողորմեա:

Քաճանայն ի ցօնական ա-ո-րս.

Օրհնեալ գովեալ եւ փառաւորեալ, Հրաշա-
լի եւ աստուածազարդ Տէրութեան Քրիստո-
սի

կամ Աստուածայայտնութեան Քրիստոսի

կամ Յայտնութեան Քրիստոսի

կամ Գալստեան Քրիստոսի

Կամ Յարութեան Քրիստոսի

Կամ Համբարձման Քրիստոսի

Կամ Գալստեան Հոգւոյն Սրբոյ ի դասս
առաքելոյն

Կամ Պայծառակերպութեան Քրիստոսի

Կամ Սուրբ Խաչին Քրիստոսի

Կամ Ծննդեան Քրիստոսի

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Փոխ-
ման Մօր քո եւ Կուսին

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Ծնն-
դեան Մօր քո եւ Կուսին

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Ընծայ-
ման Մօր քո եւ Կուսին

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Անա-
րատ Յղութեան Մօր քո եւ Կուսին երկիր
պազանեմք:

Սպասս—որն. Փառք Տէրութեան քո, Տէր:

Կամ Աստուածայայտնութեան քո, Տէր:

Կամ Յայտնութեան քո, Տէր:

Կամ Գալստեան քո, Տէր:

Կամ Յարութեան քո, Տէր:

Կամ Համբարձման քո, Տէր:

Կամ Պայծառակերպութեան քո, Տէր:

Կամ Սուրբ Խաչին քո, Տէր:

Կամ Ծննդեան քո, Տէր:

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Փոխման Մօր քո եւ Կուսին:

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Ծննդեան Մօր քո եւ Կուսին:

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Ընծայման Մօր քո եւ Կուսին:

Կամ Տէրութեան Քրիստոսի ի Տօնի Անարատ Յղութեան Մօր քո եւ Կուսին:

Քաճանայն. (Իսկ ի Կօնի սրբոց).

Սուրբ եւ աստուածաճաճոյ մարգարէին (ից), կամ Առաքելոյն (լոց), կամ Հայրապետին (տաց), կամ Մարտիրոսին (սաց), Ա. Ա., որոյ (որոց) այսօր զյիշատակն կատարեցաք, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:

Սպասաւորն. Յիշեա Տէր եւ ողորմեա:

Քաճանայն ասասցէ ի Ժաժո-կ.

Յիշեա Տէր եւ ողորմեա. Եւ օրհնեա զսուրբ կաթողիկէ եւ առաքելական եկեղեցի քո, զոր փրկեցեր պատուական արեամբ Միաձնի քոյ, եւ ազատեցեր խաչին սրբով, շնորհեա սմա զանշարժ զխաղաղութիւն:

Յիշեա Տէր եւ ողորմեա, եւ օրհնեա զամենայն ուղղափառ Եպիսկոպոսունս, որք ուղիղ վարդապետութեամբ Համառօտեն ի մեզ զբանն ճմարտութեան:

Ի յայն.

Եւ առաւել զԱրբազան Պապն մեր զՏէր Ա. Ա. եւ զերջանիկ Պատրիարքն մեր զՏէր Ա. Ա. եւ զերջանիկ նախագահ Եպիսկոպոսապետն մեր զՏէր Ա. Ա. կամ զերջանիկ Արքեպիսկոպոսն մեր զՏէր Ա. Ա. կամ զերջանիկ Եպիսկոպոսն մեր զՏէր Ա. Ա. շնորհեսցես մեզ ընդ երկայն աւուրս ուղիղ վարդապետութեամբ:

Սպասա-ոն. Շնորհեա Տէր:

Քաճանայն ասասցէ ի Ժաժո-կ զաղօթս.

Յիշեա Տէր եւ ողորմեա, եւ օրհնեա զքո առաջի կացեալ ժողովուրդս, եւ զպատարագիս մատուցողս, եւ պարգեւեա սոցա զպիտոյսն եւ զօգտակարսն:

Յիշեա Տէր եւ ողորմեա, եւ օրհնեա զուխտաւորս եւ զպտղաբերիչս եկեղեցւոյ քոյ սրբոյ, եւ որք յիշեն զաղքատս ողորմածութեամբ. եւ Հատո նոցա զպարտս նոցա ըստ ընդաբոյս առատութեան քո՝ Հարիւրապատիկ աստ եւ ի Հանդերձելումդ:

Յիշեա Տէր եւ ողորմեա, եւ գթա ի Հոգիս Հանգուցելոցն, Հանգո զնոսին, եւ լուսաւորեա եւ դասաւորեա ընդ սուրբս քո յարքայութեանդ երկնից եւ արժանի արա ողորմութեան քում:

Յիշեա Տէր եւ զՀոգի ծառայի (կամ ազախնոյ) քոյ Ա. Ա. (յիշատակեսցէ զանուն այնր՝ որոյ վասն մատուցանէ զպատարագն) եւ ողորմեա նմա ըստ մեծի ողորմութեան քում, եւ Հանգո այցելութեամբ ի լոյս երեսաց քոց: (Իսկ եթէ կենդանի իցէ, ասասցէ). Փրկեա զնա յամենայն որոգայթից Հոգւոյ եւ մարմնոյ:

Յիշեա Տէր եւ զայնաստիկ՝ որք յանձնեցին մեզ յիշատակել յաղօթմ՝ զկենդանիս եւ զՀան-

գուցեալս. կառավարեա զկամն Հայցմանց նո-
ցա եւ զմերս՝ ընդ ուղղորդն եւ որ լին է
փրկութեամբ: Եւ վարձատրեա բոլորեցունց
զանանց եւ զերանելի բարութիւնսդ: Եւ
զտեալ զխորհուրդս մեր՝ տաճարացոյ յընդու-
նակութիւն մարմնոյ եւ արեան Միաճնի քոյ
Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Ընդ որում քեզ Հօր ամենակալի, Հանդերձ
կենդանարար եւ ազատիչ Սուրբ Հոգւովդ՝
վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ընդ-ըջ աթեալ զՅեոսս զընթացի-է, կողմնակի
դարձեալ՝ խաչակնէտացէ զԺողովո-րդն, ասելով
ի Յայն.

Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծիս Աստուծոյ եւ
փրկիչիս մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ Ք
ձեզ ընդ ամենեսեանդ:

Սպասաս-որն. Ամէն. եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Բաճանայն դարաթեալ զՅեոսս ասասցէ ի Ժա-
Ժո-կ.

Աստուած ճ ճշմարտութեան եւ Հայր ողորմութեան, գոհանամք զքէն, որ ի վեր քան զերանելի նաՀապետացն՝ զմեր պարտաւորելոցս առաւել մեծարեցեր զքնութիւն: Վասնզի նոցա Աստուած կոչեցար, իսկ մեզ Հայր Հաճեցար անուանել գթալով: Եւ այժմ՝ Տէր աղաչեմք զքեզ՝ զայսպիսի առ ի քէն զնորոգ եւ զպատուական անուանադրութեանս շնորՀ օր ըստ օրէ պայծառացուցեալ ծաղկեցո ի մեջ եկեղեցոյ քում սրբոյ:

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ

Ի յայն.

Եւ սուր մեզ Համարձակաձայն բարբառով բանալ զբերանս մեր, կարդալ զքեզ, երկնաւորոգ Հայր, երգել եւ ասել:

ՔաՀանայն է՝ սպասս֊որն. Հայր մեր՝ որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո, եկեացէ արքայութիւն քո, եղիցին կամք քո, որպէս յերկինս եւ յերկրի:

Չհաց մեր Հանապազորդ տուր մեզ այսօր.
Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մէք թողումք մերոց պարտապանաց եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ ի չարէ:

Քաճանայն զՅէոսն շո՛րջ աշէալ զընթացի-
նէ, կողմնակի դարձեալ՝ խաշակնէսցէ զժողովո՛րդն,
ասելով ի Յայն.

Չի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ
փառք յաւիտեանս. ամէն:

Խաղաղութիւն ✕ ամենեցուն:

Սպասա՛որն. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Քաճանայն. Աստուծոյ երկրպագեսցուք:

Սպասա՛որն. Առաջի քո, Տէր:

ՎԵՐԱՅՈՒՄ

Քաճանայն երկրպագո՛ւթեամբ զՅէոսն յե-
ցոսցէ ի թնօր սեղանոյն, է- սասացէ ի թա-
ժոնկ.

Որ աղբիւրդ ես կենաց, եւ բխումն ողորմութեան, Հոգի՛ դ սուրբ, ողորմեա ժողովրդեանս, որք խոնարհեալ երկիր պագաննն Աստուածութեանդ քո: Պաշեա զսոսա ամբողջս: Տպաւորեա յոգւոջ սոցա զձեւ մարմնոյ ցուցակի՝ առ ի ժառանգութիւն եւ ի վիճակ Հանդերձելոցդ բարեաց:

Երիցս Ըամբո-րեացէ զսեղանն, Է- թո-նր կրկնեալ՝ ասացէ ի Յայն.

Քրիստոսիւ Յիսուսիւ Տերամբ մերով, ընդ որում քեզ Հոգւոյդ սրբոյ եւ Հօր ամենակալի, վայել է փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սպասարն. ՊԼՕՍԻՍՈՒԼԷ:

Քաճանայն կալեալ զսո-րթ նշխարն, Վերացո-ս-
ցէ ասելով.

Ի սրբութիւն սրբոց:

Սպասաւորն. Միայն սուրբ, միայն Տէր,
Յիսուս Քրիստոս, ի փառս Աստուծոյ Հօր.
ամէն:

Քաճանայն. Օրհնեա՛լ, Հա՛յր Սուրբ Աստուած ճշմարիտ:

Սպասաւորն. Ամէն:

Քաճանայն. Օրհնեա՛լ, Որդի՛ դ սուրբ,
Աստուած ճշմարիտ:

Սպասաւորն. Ամէն:

Քաճանայն. Օրհնեա՛լ, Հոգի՛ դ Սուրբ,
Աստուած ճշմարիտ:

Սպասաւորն. Ամէն:

Քաճանայն զսո՛րք մարմինն եղեալ ի զայր
եւ թացեալ զբաժանէ՛ն՝ նոյնպէս զերացո՞ոցե եւ
զսո՛րք արի՛նն, ասելով.

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Սպասա-որն. Սմէն. Հայր սուրբ, Որդիդ սուրբ, Հոգիդ սուրբ: Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Քաճանայն շաճո-կ.

Նայեաց, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, յերկնից ի սրբութենէ քումմէ, եւ յաթոռոյ փառաց թագաւորութեան քոյ: Եկ ի սրբել եւ ի կեցուցանել զմեզ, որ ընդ Հօր նստիս եւ աստ պատարագիս: Արժանի արա տալ մեզ յանարատ մարմնոյ քումմէ եւ ի պատուական յարենէ, եւ ի ձեռս մեր ամենայն ժողովրդեանս:

Եպա շո-նր կրկնեալ Համբո-րեացէ զսեղանն՝
ասելով.

Տէր Աստուած մեր, որ կոչեցեր զմեզ յանուն Միաճնի Որդւոյ քոյ քրիստոնեայս, եւ շնորհեցեր մեզ մկրտութիւն Հոգեւոր աւազանան ի թողութիւն մեղաց, եւ արժանի արարեր զմեզ Հաղորդել Սուրբ մարմնոյ եւ արեան Միաճնի քոյ: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, Տէր,

արա զմեզ արժանի ընդունել զսուրբ Խորհուրդս զայս մեզ ի մեղաց թողութիւն: Եւ գողութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ եւ սուրբ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

ՀՐԱՒԷՐ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ընտալ զսո՞րբ մարմինն, երկեցս խաշակըն-
դէսցե նո՞վա՝ ի զերայ բաժակին, եւ կալեալ
զսկիւն՝ դարձցի եւ խաշակն զէսցե նո՞ւօ՞ւ զժողո՞-
վո՞րդն, ասելով ի Յայն.

Ի սուրբ ✠ ի սուրբ ✠ պատուական մարմ-
նոյ եւ յարենէ Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յիսու-
սի Քրիստոսի, ճաշակեսցուք սրբութեամբ, որ
իջեալ յերկնից բաշխի ի միջի մերում: Սա է
կեանք ✠ յոյս, յարութիւն, քաւութիւն եւ թո-
ղութիւն մեղաց: Սաղմոս ասացէք Տեառն Աս-
տուծոյ մերոյ, սաղմոս ասացէք երկնաւոր թա-
գաւորիս մերոյ անմահի, որ նստի ի կառս քե-
րովբեականս:

Սպասա՞որն. Օրհնեալ է Աստուած:

Բաճանայն զսո՞րբ նշխարն բեկեալ յերկո՞ս

մասո-նա, զաջոյ յեռ-ինն զիցէ ի մաղպմայն՝
ասելով ի շաշո-կ.

Չո՛ր օրհնութիւն կամ զո՛ր գոհութիւն ի
վերայ Հացիս եւ բաժակիս ասասցուք. այլ
Յիսո՛ւս, զքեզ միայն օրհնեմք՝ Հանդերձ
Հարբդ եւ ամենասուրբ Հոգւովդ. այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Դարձեալ Բեկեալ զայլ մե-ս զո՛րիկ մասն ի
մասնէն՝ որ ի յախո- յեռ-ինն, զմէջն զիցէ ի
մաղպմայն, ասելով.

Խոստովանիմ եւ Հաւատամ՝ զի դու ես
Քրիստոս Որդի Աստուծոյ, որ բարձեր զմեզս
աշխարհի:

Զ֦ո՛րիկն արկցէ խաշանիշ ի Բաժակն, ասե-
լով.

Լրումն ✠ Հոգւոյն սրբոյ:

Սպասա-որն. Գոհութիւն քեզ Քրիստոս:

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Զեկափարիչն էրեւալ ի վերայ «ԿԸՅ»՝ Ժոնը
կրկնեացէ, եւ յախո՞՞ մաթամէ՛ի կալեալ զսո՞րք
մասն ի մաղչմային ասասցէ՛.

Հայր սուրբ, որ անուանեցեր զմեզ անուա-
նակցութեամբ Միաձնի քոյ, եւ լուսաւորեցեր
մկրտութեամբ Հոգեւոր աւազանին: Արժանի
արա ընդունել զսուրբ խորհուրդս զայս մեզ ի
մեղաց թողութիւն:

Տպաւորեա ի մեզ զշնորհս Հոգւոյդ սրբոյ՝
որպէս ի սուրբ առաքեալն, որք ճաշակեցին
եւ եղէն մաքրիչք ամենայն աշխարհի:

Եւ արդ՝ Տէր, Հայր բարերար, զհաղոր-
դութիւնս այս մասնաւորեա ճաշակման երե-
կոյին աշակերտացն՝ բառնալով զխաւար մե-
ղաց իմոց: Մի՛ Հայիր յանարժանութիւնս իմ.
եւ մի՛ արգելուր զշնորհս Հոգւոյդ սրբոյ: Ալ
ըստ անբաւ մարդասիրութեան քոյ, պարգե-
ւա զսա քաւիչ մեղաց, լուծիչ յանցանաց: Որ-
պէս խոստացաւ եւ ասաց Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս, թէ՛ որ ուտէ զմարմին իմ, եւ ըմպէ
զարին իմ, կեցցէ յաւիտեան:

Արդ արա զսա մեզ ի քաւութիւն, զի ուր
կերիցեն եւ արբցեն ի սմանէ՝ Հանցեն զօրհ-
նութիւն եւ զփառս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյդ
Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն:

ՃԱՇԱԿՈՒՄՆ ԵՒ ԲԱՇԼՈՒՄՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Զսոս-րբ մասնիկն էդեալ ի մաղպմայն՝ Ժոնը
կրկնեացէ, ե- դարձեալ ատեալ զսո-րբ մասո-նս
յաջ շեռն ի վերայ մաղպմայն, ե- երկրպագեալ՝
խնդրեացէ վայրիկ մի սրտի- միայն զպէսպէս
Ըայցո-աթս, ե- ցեատնագրեալ նոզա- պինկն ի
վերայ մաղպմայն՝ Ճաշակեացէ ահի- ե- դողո-
թեամբ, ասելով.

Մարմին քո անապական լիցի ✠ ինձ ի
կեանս:

Սպասա-որն. Ամէն:

Բաւանայն շեռնամաթ կանգոնն կացցէ վայ-

րիկ մի. ապա Բաղդէսը վճարեցինք եւ շոնար կրկնեացեալ, եւ զսորքն իշխանան՝ որ ի մաղղմայն, ժողովեացեալ ի Բաղդէսը, եւ զտարնադրեալ նովազդեման՝ արքայէ ասելով.

Եւ սորք Արիւն քո ի քաղաքին թէ եւ ի թողութիւն մեղաց:

Սպասաւորն. Ամէն: Երկիրդիւ եւ Հաւատով յառաջ մատիք եւ սրբութեամբ Հաղորդեցարուք:

Քաւանայն դարձեալ առ խորանն եւ առեալ զմասնադրոփն, ոնելով զմի սորքն մասնիկ ի մէջ նորա, դարձցի առ ժողովորդն եւ ասացեալ.

Ասացէք մեղայ Աստուծոյ:

Հաւատամ ի Հայր սորք Աստուած, ճմարիտ:

Սպասաւորն. Ամէն:

Քաւանայն. *Հաւատամ յՈրդին սորք Աստուած ճմարիտ:*

Սպասաւորն. Ամէն:

Քաճանայն. Հաւատամ ի Հոգին սուրբ
Ստուած ճմարիտ:

Սպասա-որն. Ամէն:

Քաճանայն. Խոստովանիմ եւ Հաւատամ զի
սա է ճմարիտ Մարմին եւ Արին Տեանն մե-
րոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ բառնայ զմեզս
աշխարհի:

Եպա խաշակն զեւոյ մո-րք մասնկամք Հաղոր-
դեացէ ասելով:

Մարմին Տեանն մերոյ Յիսուսի ✠ Քրիս-
տոսի:

Յա-արդ բաշխման, ասէ

Մարմին Տեանն մերոյ Յիսուսի ✠ Քրիս-
տոսի, լիցի քեզ փրկութիւն եւ առաջնորդ յան-
վախճանն ի կեանս. ամէն:

Սպասա-որն. Ստուած մեր եւ Տէր մեր
երեւեցաւ մեզ, օրհնեալ եկեալ անուամբ
Տեանն:

Յա-արդեւն՝ խաւանայն եկեացէ առ սեղանն
է- դարձցի առ ժողոտ-րդն է- զայն խաշակըն-
էկեացէ մասնաբոլն ի Յայն.

Կեցո՛ Տէր Ճ զժողովուրդս քո, եւ օրհնեա
զժառանգութիւնս քո, Հովուեա եւ բարձրացո
զոտս՝ յայսմ՝ Հետէ մինչեւ ի յաւիտեանս:

Եպա Հանգո-ացէ զմասնաբո-վն ի վերայ
մարմնակալի, խնկեացէ է- դիցէ ի քաղանակի, է-
ժո-նր կրկնեալ՝ փակեացէ զդո-ոն:

Եպա արժեալ զԳինին որ ի Բաժակի՝ արժեացէ
արժշա- զմաղպմայն, է- ի Յախ եղջեր սեղանոյ
լո-ացեալ զմաբո-նս՝ դարձցի ի մեջ սեղանոյ,
է- արժցէ ասելով՝ ի ժաժո-կ.

ԳՈՀԱՆԱՆՈՒԹԻՒՆ

Քաւանայն. Գոհանամք զքէս, Հայր ամե-
նակալ, որ պատրաստեցեր մեզ նաւահան-
գիստ սուրբ զԵկեղեցի, տաճար սրբութեան,
ուր փառաբանի սուրբ Երրորդութիւնդ:
Ալէլուիա:

Գոհանամք զքէս, Քրիստո՛ս թագաւոր, որ
պարգեւեցեր մեզ կենդանութիւն կենարար

մարմնով եւ արեամբդ քով սրբով: Ալէլուիա:

Գոհանամք զքէն, Հոգի՛ դ ճշմարիտ, որ նորոգեցեր սուրբ զեկեղեցի. անարատ պահեա հաւատով Երրորդութեանդ յայսմ՝ հետէ մինչեւ յաւիտեան: Ալէլուիա:

Գոհանամք զքէն, Քրիստո՛ս Աստուած, որ զայսպիսի ճաշակոմն բարութեան շնորհեցեր մեզ ի սրբութիւն կենդանութեան: Սովիմք պահեա զմեզ սուրբս եւ անարատս՝ բնակեալ զմեօք՝ քո աստուածային ինսամօքդ: Հովուեա զմեզ յանդաստանի կամաց քոց սրբոց եւ բարերարաց: Որով ամրացեալք յամենայն բանսարկուին ընդդիմութեանց, քումդ եւեթ արժանի եղիցուք լսել ձայնի: Եւ քեզ միայնոյ քաջայաղթ եւ ճշմարիտ Հովուիդ հետեւեր, եւ առ ի քէն ընդունել զպատրաստեալ տեղի յարքայութեանդ երկնից, Աստուա՛ծ մեր եւ Տէ՛ր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Քրիստոս: Որ ես օրհնեալ ընդ Հօր եւ ընդ սուրբ Հոգւոյդ. այժմ՝ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ✠ ամենեցուն:

Աքքնին, անհաս, երրեակ ինքնութեանդ, հաստիչ, ընդունող եւ անբաժանելի միասնա-

կան սուրբ Երրորդութեանդ, վայելէ փառք,
իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԱՂՕԹՔ ԱՐՁԱԿՄԱՆ

Քաճանայն Համբո՞րեալ զսեղանն է- ցա-
րաժեալ զյեռո՞ս՝ ասասցէ ի Յայն.

Որ օրհնես զայնոսիկ, որք օրհնեն զքեզ,
Տէ՛ր, եւ սուրբ առնես զյուսացեալս ի քեզ:
Կեցո զժողովուրդս քո, եւ օրհնես զժառան-
գութիւնս քո:

Չլրումն եկեղեցոյ քո պահեա: Սրբեա զսո-
սա, որք ողջունեցին սիրով զվայելչութիւն
տան քոյ:

Դու զմեզ փառաւորեա աստուածային զօ-
րութեամբ քով: Եւ մի՛ թողուր զյուսացեալքս ի
քեզ: Չխաղաղութիւն քո պարգեւեա ամենայն
աշխարհի, եկեղեցեաց, քահանայից, թագաւո-
րաց քրիստոնէից, եւ զինուորեալ մանկանց
նոցա, եւ ամենայն ժողովրդեանս:

Չի ամենայն սուրք բարիք, եւ ամենայն
պարգեւք կատարեալք ի վերուստ են իջեալ
առ ի քէն, որ ես Հայր լուսոյ: Եւ քեզ վայելէ
փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ

միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սպասատիւն. Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան:

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան:

Եւ Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան:

Քառանայն. Կատարումն օրինաց եւ մարգարեից, դու ես Քրիստո՛ս Աստուած փրկիչ մեր: Որ լցեր զամենայն Հայրական սնօրէնութիւնս քո, լցո եւ զմեզ Հոգւովդ քով սրբով:

Սպասատիւն. Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, եւ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ. ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո եւ ողորմեա:

Քառանայն. Պահպանեա զԺողովուրդս քո, Քրիստո՛ս Աստուած, ընդ Հովանեաւ սուրբ եւ պատուական խաչիւդ քով ի խաղաղութեան, փրկեա յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամոյն: Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զքեզ

*ընդ Հօր եւ ընդ սրբոյ Հոգւոյդ. այժմ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:*

*Սպասաւորն. Օրհնեցից զՏէր յամենայն
ժամ, յամենայն ժամ օրհնութիւնս նորա ի բե-
րան իմ:*

*Քաճանայն խաչակնիւնցե
զԺողովո՞րդն՝ ասելով.*

*Օրհնեալ թ եղերուք ի շնորհաց սուրբ Հոգ-
ւոյն, երթայք խաղաղութեամբ, եւ Տէր եղիցի
ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան. ամէն:*

ՊԱՇՏՕՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳԱՏԵԱՆ

Հա-ասրացեալ. եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեսցո՛ւք ընկալ կեցո եւ ողորմեա:

Քաւանայն. Օրհնութիւն եւ փառք Հօր ✠
եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Դպիրի սկսանիւն Հարական
Հանգստեան ըստ յայնի ա-ո-րն:

Որ յանէից ստեղծող գոյից Արարչակից
Հօր՝ Բանդ Աստուած, թողութիւն շնորհեա՛
ննջեցելոց քոց ծառայից յորժամ գաս դատել
զոր անարատ ձեռօք ստեղծեր:

Որ ի Հօրէ առաքեցար եւ մարմնացար ի
Սուրբ Կուսէս, թողութիւն շնորհեա՛
ննջեցելոց քոց ծառայից յորժամ գաս դատել
զոր անարատ ձեռօք ստեղծեր:

Որ ի խաչին անշնչացար, զմահու լուծեր
զիշխանութիւն, թողութիւն շնորհեա՛
ննջեցելոց քոց ծառայից յորժամ գաս դատել
զոր անարատ ձեռօք ստեղծեր: Փառք Հօր եւ

Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Որ պսակիչդ ես քոց սրբոց եւ անվախճան
բարեաց բաշխող, թողութիւն շնորհեա՛ ննջե-
ցելոց քոց ծառայից յորժամ գաս դատել զոր
անարատ ձեռօք ստեղծեր:

Եպա ասէն շայնի- Սաղմոս ճԻԹ:

Ալէլուիա, ալէլուիա:

Ի խորոց կարգացի առ քեզ, Տէ՛ր, Տէ՛ր,
լուր ձայնի իմում:

Եղիցին ականջք քո ի լսել զձայն աղօթից
իմոց:

Թէ զանօրէնութիւնս քննես, Տէ՛ր, Տէ՛ր, ո՛ր
կարէ կալ առաջի քո, զի ի քէն է քաւութիւն:

Վասն անուան քոյ Համբերի, Տէ՛ր. Համբեր
անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ ի
Տէր:

Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ, ի պա-
հէ յառաւօտու յուսացաւ Իսրայէլ ի Տէր:

Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում, եւ ի
նմանէ է փրկութիւն, եւ նա փրկեաց զԻսրա-
յէլ յամենայն նեղութեանց նորա:

Սարկա-ագ. Ալէլուիա, օրթի:

Քաճանայն. Խաղաղութիւն ջ ամենեցուն:

Դպիրէ. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Սարկա-ագ. Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Քաճանայն. Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի (կամ Մարկոսի, կամ Ղուկասու, կամ Յովհաննու, ըստ ձայնի աւուրն):

Դպիրէ. Փառք քեզ, Տէր Աստուած մեր:

Սարկա-ագ. Պռօսխումէ:

Դպիրէ. Ասէ Աստուած:

Եւ իւճանայն ընթէոնո- ըստ Յայնի ա-ո-րն
չԼ-է-տարան:

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ
ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԲԿ. ԴԿ.

ԺԱ. 25: Յայնմ ժամանակի... փոքրողի:
30

ԺԳ. 36: Յայնժամ թողեալ... զնոր եւ
զհին: 52:

ԻԱ. 18: Եւ այգուցն... Հաւատալ նմա: 32:

ԻԵ. 31: Եւ յորժամ... յաւիտենականա: 46:

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ ԲԶ. ԴԶ.

Դ. 1: Դարձեալ սկսաւ... լսելոյ՝ լուսիցէ: 9:

Դ. 26: Եւ ասէր. այսպէս... մեկնէր
զամենայն: 34:

ԺԳ. 24: Այլ յաւուրն... անցանիցեն: 31:

ԺԳ. 32: Այլ վասն աւուրն... արթուն
կացէք: 37:

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ ԱԿ. ԳԿ.

Թ. 10: Դարձան առաքեալքն... սակառի:
17:

ԺԲ. 32: Մի երկնչիր... ի նմանէ: 48:

ԺԵ. 3: Զգոյշ կացէք... առնել՝ արարաք:
10:

ԻԱ. 27: Եւ յայնժամ տեսցեն... լսել ի
նմանէ: 38:

ԱԲԵՏԱՐԱՆՔ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱԶ. ԳԶ.

Բ. 13: Եւ էր մերձ Չատիկն... ասաց Յս:
22:

Ե. 19: Պատասխանի էտ Յիսուս...
զառաքիչն նորա: 23:

Ե. 24: Ամէն ամէն ասեմ... առաքեացն
զիս: 30:

ԺԲ. 24: Ամէն ամէն ասեմ... Հայրն իմ:
26:

Դպիրդ էրգէն շարականն Հանգստեան.

Փառաց ի փառս բարձրանան, աջակողմեանքն վերանան. յորժամ լեն զերանական ձայն օրհնութեան ի քէն կոչման. ննջեցելոյս մեր լեցո՛ զաստուածային բարբառդ քո. դասաւորեա՛ զսա վերնոց, երգել քեզ փառս ընդ գուարթնոցն:

Քահանայք եւ ժողովուրդք Հայցեմք ի քէն, Տէր բարեգովթ. ընդ ննջեցեալն Հաւատով ընկալ զմեզ նովին յուսով. յերուսաղէմ քաղաք վերին, յորում արդարքն ժողովին, փառքս երգել միշտ ընդ նոսին Երրորդութեանդ երրեակ անձին:

Ի Վերին Երուսաղէմ՝ ի բնակարանս Հրեշտակաց, ուր Ենովք եւ Եղիաս կան ծերացեալ աղանակերպ, ի դրախտին Եդեմական պայծառացեալ արժանապէս: Ողորմած Տէր ողորմեա՛ Հոգւոցն մեր ննջեցելոց:

Ահեղ խորհուրդ քահանային բազկատարած կայր ի բեմին, առաջի սուրբ սեղանոյս. Հուր շիջանի, խաւար մերժի, տրտմեալ Հոգիք ուրախանան. զի թողութիւն մեղաց լինի: Ողորմած Տէր, ողորմեա՛ Հոգւոցն մեր ննջեցելոց:

Քահանայն. Հոգւոյն (ոցն) Հանգուցելոյն (լոց), Քրիստո՛ս Աստուած, արա Հանգիստ եւ ողորմութիւն, եւ մեզ մեղաւորացս շնորհեա զթողութիւն յանցանաց:

Սարկա-աճ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք: Վասն Հանգուցեալ (ցելոց) Հոգւոյս (գւոց) աղաչեսցուք զիրկիչն մեր Քրիստոս, զի զսա (զսոսա) ընդ արդարսն դասեսցէ, եւ զմեզ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ. ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո եւ ողորմեա:

Քաճանայն. Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա,
Տէր ողորմեա:

Քրիստո՛ս Որդի Աստուծոյ անոխակալ եւ բարեգութ, գթա քո արարչական սիրովդ ի Հոգի (Հոգիս) Հանգուցեալ ծառայի (յից) քոյ (քոց) կամ աղախնոյ քոյ (կամ աղախնեայց քոց), (Ա.Ա.): Յիշեա յառուր մեծի գալստեան արքայութեան քոյ. արա արժանի ողորմութեան, քառութեան եւ թողութեան մեղաց: Դասաւորեալ պայծառացո ընդ սուրբս քո յաջակողմեան դասուն: Չի դու ես տէր եւ արարիչ ամենեցուն, դատաւոր կենդանեաց եւ մեռելոց: Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր ✠ Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Դպիր՛. Հայր մեր՝ որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո, եկեսցէ արքայութիւն քո, եղիցին կամք քո, որպէս յերկինս եւ յերկրի:

ՉՀաց մեր Հանապազորդ սուր մեզ այսօր. եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ ի չարէ:

Քաճանայն. Չի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Ե- Կորնորէ զՄաղբանս.

Քրիստոս Աստուած մեր, ողորմեա Համօրէն Հաւատացեալ ննջեցելոց Հոգւոյն (մանաւանդ Ա. Ա. ծառայի կամ աղախնոյ քոյ). ամէն:

Դպիրէ. Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա ի բերան իմ:

Քաճանայն խաշակնէսցէ զԺողովո՞րդն՝
ասելով.

Օրհնեալ ✠ եղերուք ի շնորհաց սուրբ Հոգւոյն, երթայք խաղաղութեամբ, եւ Տէր եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան. ամէն:

ՄԵՍԵՒԻՔ ՊԱՀՈՑ

ԲՇ. Արքայութիւն քո արքայութիւն ամենայն յաւիտենից. եւ տէրութիւն քո յազգէ մինչեւ յազգ:

Հաւատարիմ է Տէր յամենայն բանս իւր.
Եւ արդար է յամենայն գործս իւր:

ԳՇ. Երկիր պագից ի տաճար սուրբ քո.
Երկիւղիւ քո Տէր:

Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք անուան քոյ
Տէր. զի օրհնեսցես դու զարդարն:

ԳՇ. Կեցո զճառայս քո, Աստուած իմ, որ ի
քեզ յուսացայ:

Ողորմեա ինձ Տէր, զի առ քեզ աղաղակեցի
զօրհանապազ. ուրախ արա զանձն ճառայի
քոյ, զի առ քեզ Տէր Համբարձի զանձն իմ:

ԵՇ. Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր.
Երկիր պագէք պատուանդանի ոտից նորա, զի
սուրբ է:

Տէր թագաւորեաց, բարկացան ժողովուրդք,
որ նստին ի քերովբէս. սասանեցաւ
Երկիր:

ՈՒԲ. Տեսին ամենայն ծագք երկրի
զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ:

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր. զի
սքանչելիս արար:

ԱԼԷԼՈՒ-Ք ՃԱՇՈՒ-ՊԱՀՈՑ

ԸԶ. Հոգի քու սուրբ եւ բարի առաջնորդեացէ ինձ ի յերկիր ուղիղ:

Կամ. Վասն անուան քոյ Տէր կեցուսցես զիս. արդարութեամբ քով Հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ:

ԸԿ. Տէր մի՛ սրամտութեամբ քով յանդիմաներ զիս. եւ մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս:

Կամ. Չգնացս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բահի քում. եւ մի՛ տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք:

ԲԶ. Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս. եւ երկիւղ մաշու անկաւ ի վերայ իմ:

ԲԿ. Դարձ, Տէր, եւ փրկեա զանձն իմ. կեցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում:

ԳԶ. Վասն անուան քոյ Տէր քաւեա զմեղս իմ. զի բազում եղեն՝ յոյժ:

ԳԿ. Ողորմեա ինձ Տէր, զի Հիւանդ եմ ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ:

ԴԶ. Յիշեա Տէր զգթութիւնս քո. եւ զո-

ողորմութիւնս քո, որք ենն յաւիտենից:

Ամ. Չմեղս մանկութեան իմոյ եւ զանգիտութեան մի՛ յիշեր. այլ յիշեա զիս Տէ՛ր ըստ ողորմութեան քում, վասն քաղցրութեան քոյ. զի քաղցր եւ ուղիղ ես:

ԴԱ. Տէ՛ր, ողորմութիւն քո յաւիտեան. զգործս ձեռաց քոյ մի՛ անտես առներ:

Ամ. Չմեղս մանկութեան իմոյ եւ զանգիտութեան մի՛ յիշեր. այլ յիշեա զիս Տէ՛ր ըստ ողորմութեան քում, վասն քաղցրութեան քոյ. զի քաղցր եւ ուղիղ ես:

Ամ. Աղաղակեցի առ քեզ Տէ՛ր եւ ասացի. Դու ես յոյս եւ բաժին իմ՝ յերկրին կենդանեաց:

ԱԼԷԼՈՒՔ ԶԱՇՈՒՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

ԸԶ. Տէր սիրէ զիրաւունս, եւ ոչ ընդ վայր Հարկանէ զսուրբս իւր. այլ յաւիտեան պահէ զնոսս:

Ամ. Փրկութիւն արդարոց ի Տեառնէ է. վերակացու է՛նոցա ի Ժամանակս նեղութեան:

ԸԿ. Պարծեսցին սուրբքն փառօք եւ
ցնծասցեն ի Հանգիստս իւրեանց. եւ բարձր
արասցեն զԱստուած բերանովք իւրեանց:

Կաճ. Լոյս ծագեաց արդարոց. ուղղոց
սրտից եղեւ ուրախութիւն:

ԲԶ. Պարծեսցին սուրբքն փառօք եւ
ցնծասցեն ի Հանգիստս իւրեանց. եւ բարձր
արասցեն զԱստուած բերանովք իւրեանց:

ԲԿ. Կարդացին արդարքն առ Տէր, եւ
Տէր լուաւ նոցա. եւ յամենայն նեղութենէ նո-
ցա փրկեաց զնոսա:

ԳԶ. Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ.
Համարեցաք որպէս զոչխար ի զենումն:

ԳԿ. Ուրախ լիցին ամենեքեան որք յուսա-
ցեալ են ի քեզ. յափտեան ցնծասցեն, եւ բնա-
կեցես դու ի նոսա:

ԴԶ. Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղ-
կեցին. որպէս զմայրսն Վիբանանու բազում
եղիցին:

ԴԿ. Բազում նեղութիւնք են արդարոց.
յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր, եւ պաշէ զամե-
նայն ոսկերս նոցա, եւ մի ի նոցանէ ոչ կորի-
ցէ:

ԱԷԼՈՒՐ ՃԱՇՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԸԶ. Դու յարուցեալ գլխացիս ի վերայ Սի-
ուխի. ժամանակ գլխալոյ նորա Հասեալ է ժամ:

Ա^ամ. Թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն
երկրի Աստուած է. սաղմոս ասացէք նմա
իմաստութեամբ:

ԸԿ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր. օրհ-
նութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց:

ԲԶ. Ծափս Հարէք ամենայն Հեթմանոսք.
աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցնծութեան:

Ա^ամ. Աստուած, դու դարձեալ կեցուցես
զմեզ. ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ:

ԲԿ. Արի Տէր Աստուած իմ ի Հրամանս
քո, զոր պատուիրեցեր, եւ ժողովք ժողովրդոց
շուրջ եղիցին զքեւ. վասն այսորիկ ի բարձունս
դարձ Տէր:

ԳԶ. Ուրախ եղեւ Իսրայէլ յարարիչ իւր.
որդիք Սիուխի ցնծացեն ի թագաւորն
իւրեանց:

ԳՎ. Եկայք եւ տեսէք զգործս Աստուծոյ.
որպէս զի ահեղ են խորհրդովք քան զամենայն
որդւոց մարդկան:

ԴՁ. Հաճեցար Տէր ընդ Երկիր քո. եւ
դարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ:

ԴՎ. Յարեաւ Աստուած, եւ ցրուեցան ամե-
նայն թշնամիք նորա. փախեան ատելիք նորա
յերեսաց նորա:

ԺԱՄԱՄՈՒՏՔ

Չորեկշաբթի եւ Ուրբաթ

Որ ըստ ամենայն միտս անցանես՝ զխա-
ղաղութիւն քո Աստուած տուր մեզ Հանապազ.
զքեզ աղաչեմք:

Երկուշաբթի, Երեկշաբթի,

Հինգշաբթի

Որ ի Հօրէ առաքեցար փրկիչ, եւ մարմա-
ցար ի սուրբ Առաքիչ. որ վասն մեր ի յերկնից
իջեր, եւ լուսաւորեցեր զտիեզերս. զխաղաղու-
թիւն քո տուր մեզ Տէր, որ խաղաղութեանց

Ես թագաւոր, զխաղաղութիւն եւ զողորմութիւն, որ յամենայնի ես դու կարող մարդասէր:

Մարտիրոսաց

Ի տաճարի սրբոց եւ ի յիշատակի սրբոց մարտիրոսաց զձեռս Համբառնալով աղաչեմք. բարեխօսութեամբ սոցա եւ աղօթիւք զկենդանութիւնս մեր խաղաղացո Աստուած որ պէս մարդասէր:

Կերակի

Միաժին Որդի եւ Բանդ Աստուած, եւ անմահ էութիւն, որ յանձն առեր մարմնանալ ի սրբուհոց Աստուածածնէն եւ ի միշտ կուսէն. անփոփոխելիդ մարդ եղեալ խաչեցար Քրիստոս Աստուած. մահուամբդ զմահ կոխեցեր. մինդ ի սրբոց Երրորդութենէն փառաւորակից ընդ Հօր եւ ընդ սրբոց Հոգւոյն. կեցո զմեզ:

Մենդեանն

Ա. Աստուածածին ամէնօրհնեալ, զԲանն անսկիզբն յղացար եւ զԱստուածն անբովանդակելին ծնար, զանպարագրելին ի գիրկս քո

բարձեր. նմա անդադար բարեխօսեա վասն
անձանց մերոց:

Մենդէանն

Բ. Աստուածածին գրեզ խոստովանեալ
երկրպագէ Եկեղեցի ուղղափառաց. քանզի
ուր քերովբէքն բազմաչեայք եւ աթոռք Հրա-
նիւթք եւ վեցթեւեան սերովբէքն նայել ոչ իշ-
խէին, կրեցեր անսերմնապէս յանապակա-
նումն ի յարգանդի քում որպէս աղախին
զՏէր, եւ ծնար որպէս մարդ զԱստուածն բո-
լորից՝ զմարմնացեալն առ ի քէն զանճառ
զԲանն, ի փրկութիւն աշխարհի եւ կեանք ան-
ձանց մերոց:

Մենդէանն

Գ. Աղաչեմք գրեզ սուրբ կոյս Մարիամ
Աստուածածին, բարձրելոյն զօրութեամբն Հո-
վանաւորեալ եւ սուրբ Հոգւոյն եկաւորու-
թեամբն լուսաւորեալ. որ զամենայն գոյու-
թեանց ստեղծիչն յղացեալ ծնար անճառա-
պէս. մարմնացելոյն առ ի քէն բարեխօսեա
կեցուցանել զանձինս մեր:

Տէառնընդառաջի

Ա. Ծերունին այսօր Սիմէուիս, Հոգւուիս

գայր ի տաճարն, երեւելով քերովբէիցն վեհագոյն. որոյ թելօքն սաւառնեալ ոչ իշխէին նայել ի յաճեղ փառացն, սա ի գիրկս իւր բարձեալ Համբուրեր Համարձակապէս. եւ գգուէր որպէս մանուկ. եւ աղերսելով Հայցէր արձակել ի խաղաղութիւն:

Տէառնընդառաջի

Բ. Անակգբնական Բանդ Աստուած, ի վերջին աւուրս յանձն առեր լինել մարդ ի կուռէն, եւ արարիչդ յաւիտենից փակեցար ընդ ժամանակաւ: Սուրբ տէր սրբութեանց, եւ անկարօտ մաքրութեանց, եկիր ի տաճարն քառասնօրեայ, զօրինացն կատարեցեր զարդարութիւն. զոր բարձեալ Սիմէովնի զանպարագրելիդ ի գիրկս իւր՝ Հայցէր. որ արձակիչդ ես կապելոց՝ արձակեա զիս ի խաղաղութիւն: Վասն որոյ ընդ ծերունոյն Սիմէովնի վերագոչեմք առ քեզ Տէր. սուրբ, սուրբ, սուրբ Տէր զօրութեանց. լի են երկինք եւ երկիր փառօքքո, ի փրկութիւն մեզ՝ Քրիստոս Աստուած, փա՛ռք քեզ:

Օաղկազարդին

Յսծա Երուսաղէմ, եւ զարդարեա զառագաստ քո Սիովն. քանզի ահա թագաւոր քո

Քրիստոս նստեալ ի յաւանակի նորոյ՝ Հեզու-
թին ցուցանելով՝ գայ մտանէ յառագաստ քո
Սիովն: Եւ մէք աղաղակեմք՝ ովսաննա, օրհ-
նեալ եկեալ ի յանուն Տեառն, որ ունի զմեծ
զողորմութիւն:

Զարկին

Ա. Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց. մահուամբ
զմահ կոխեաց, եւ յարութեամբ իւրով մեզ
կեանս պարգեւեաց. նմա փառք յաւիտեանս.
ամէն:

Զարկին

Բ. Ահաւոր եւ սքանչելի է խորհուրդ փրկու-
թեան մերոյ: Որ անսկիզբն ի Հօրէ՛ անճառա-
բար մարմնացաւ ի կուսէն. խաչի Համբերելով,
եւ կամաւոր մահուամբ իւրով զկենդանու-
թեան մեզ պարգեւեաց շնորհս:

Զարկին

Գ. Քանզի յարեալ ի մեռելոց Քրիստոս
Աստուած յաւիտենից արարիչ, եւ յարութիւն
ազգի մարդկան. զոր օրհնեն անդադար զի-
նուորութիւնք Հրեշտակաց, եւ ամենայն
զուարթունք երկնից, ընդ որս գոչելով ասեմք.

փառք սոսկալի յարութեան քոյ Տէր:

Համբարձման

Ա. Հիացան վերնական բազմութիւնք՝ տեսանելով զքեզ ի հրեղէն կառս բազմեալ սարսեալ ասէին. ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յԵդովմայ, եւ եկեալ մտանէ փառօք ի փառս. Տէր փառք քեզ:

Համբարձման

Բ. Որ յանպատում յաթոռ նստիս եւ յանմարմնոց վերօրհնիս, անհասանելի Բանդ Աստուած, ի յերկրի երեւեցար ճշմարիտ մարդ. զսնօրէնութեան կատարեալ զխորհուրդ՝ խաչի եւ մահու Համբերեցեր. եւ զհրաշալի զյարութիւնդ քո ցուցեր հզօր զօրութեամբ: Այսօր Համբարձար փառօք ի յերկինս, եւ զկուսածին զմարմինդ քո հրաշափառապէս լուսազարդեցեր. զոր տեսեալ Յսայիաս նախաձայնեալ ասէր. Ո՞վ է սա՝ որ դիմեալ գայ յերկրէ: Հիացեալ պետութեանց երկնից՝ գոչէին առ միմեանս. Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր ի վեր, եւ մտցէ թագաւոր փառաց: Այլ որ յամենայնի կարողդ ես եւ հզօր, շնորհեա եւ մեզ

Հանդիպել քեզ ամպովք ի միւս անգամ քո
գալստեանդ. որ միայնդ ես մարդասէր:

Հոգեգալստեան

Աստուած զքեզ խոստովանիմք զսուրբ Հոգիդ եւ երկիր պագանեմք. որ ես պատճառ կենդանութեան եղելոցս եւ խաղաղարար աշխարհի, որ զտգիտութիւն աշակերտացն բազում գիտութեամբ լցեր, եւ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ անճառելեօք ցուցար նոցա. աղաղակեմք Տէր, ինայեա եւ կեցո զմեզ:

Եկեղեց-ոյ

Չխաղաղութիւն շնորհեա Եկեղեցւոյ քում սրբոյ, զխաղաղութիւն եւ զանշարժութիւն ի թշնամեաց պատերազմէ, եւ Հաստատեա ի մի Հաւատ զկաթուղիկէ Եկեղեցի. զքեզ խոստովանիմք Տէր եւ Աստուած. կեցո զմեզ:

Վարդապետի

Երեւի Տէր այսօր աշակերտացն ի Թա-

բորական լերինն. և աշակերտացն զարհուրեալ աղաղակէին ասելով. արասցուք երիս տաղաւարս, մի Տեառն, և մի Մովսիսի, և մի Եղիայի: Եւ մէք բանաւոր Հօտքս երգեմք ընդ քոյ ճշմարիտ վկայիցդ. առաքեա ի մեզ զլոյս քոյ շնորհացդ ի քո միւսանգամ՝ գալստեանդ, և կեցո:

Խաչի

Առաջի պատուական ամենայաղթ խաչի քոյ անկանիմք երկրպագելով, և խնդրեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց. քանզի սովաւ բարձեր զդատապարտութիւն ազգի մարդկան: Եւ այժմ՝ վասն սրբոյ աստուածային քոյ նշանի՝ շնորհեա զերկնային զխաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի:

Գրիգոր Լուսաւորչի

Գրիգոր սուրբ քահանայապետ, որ զհաւատս ուսուցեր, և զբանակս դիւացն հալածեցեր. մարդկան ուսուցեր քարոզել զՅրրորդութիւնն. պսակեցար յարքայութեան, արդ բարեխօս լեր առ Տէր վասն մեր: